

Magyar Testnevelő Tanárok Országos Egyesülete

A NEMZET FOGY ÉS BETEG JAVASLATOK AZ IFJUSÁG EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTÁNAK MEGJAVÍTÁSÁRA

BEVEZETÉS

A demokratikus társadalmi berendezkedés és államigazgatás egyik fontos jellemzője a civil szervezetek segítő részvétele a kormányzati célkitűzések megvalósításában.

Ez a segítő szándék esetenként úgy jelentkezik, hogy a civil szervezetek ráirányítják a politikusoknak és kormány tagjainak a figyelmét az aktuális társadalmi problémákra és a megoldáshoz felajánlják együttműködésüket.

A Magyar Testnevelő Tanárok Országos Egyesületének (MTTOE), mint pedagógusokból álló szakmai civil szervezetnek a célrendszerében központi helyet foglal el az iskolai tanulók egészségének, edzettségének és életvitelének figyelemmel kísérése, illetve fejlesztése. Ezért egyesületünk különös gondot fordít a hazai viszonyok között meghatározó szerepet játszó iskolai tanórai testnevelés feltételrendszerének és hatékonyságának a fokozására.

Ifjúságunk megromlott egészségi állapotának ismeretében 1998 szeptemberében figyelem felhívó jelleggel, „Nyílt levél a miniszterelnöknek” címmel, valamint a „Nemzet fogy és beteg” mottóval javaslatot fogalmaztunk meg a közoktatásban résztvevők iskolai testnevelésének a módosítására, ezen belül pedig a testnevelési órák számának a növelésére.

Érdemi kormányzati, illetve minisztériumi reagálás hiányában egyesületünk úttörő szerepet vállalva és társadalmi támogatottságot keresve 1999. március 13-án a Magyar Testnevelési Egyetemen országos szakmai konferenciát rendezett.

Összefogás az ifjúság egészségéért, edzettségéért

címmel.

Kormányzati és ellenzéki politikusok, minisztériumi tisztségviselők, orvosok, testnevelő tanárok, iskolavezetők, közéleti személyiségek egybehangzó felszólalásai alapján fogalmazódott meg a konferencia alábbi állásfoglalása:

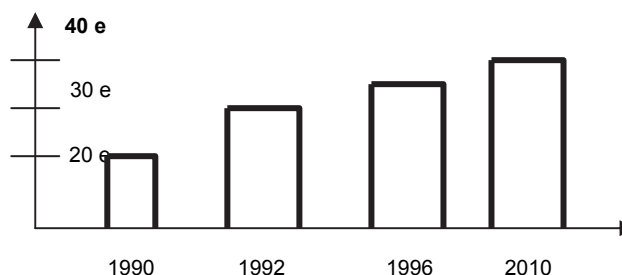
„Első számú nemzeti érdekünk, hogy a törvény erejével állítsuk meg ifjúságunk egészségének és életvitelének drasztikus romlását.”

DIAGNÓZIS

- **A NÉPESSÉG FOGY...**
- **AZ ÉLETTARTAM RÖVID...**
- **AZ ÉLŐK PEDIG BETEGEK...**

CSÖKKEN A NÉPESSÉGSZÁM (KSH 1997.)

1990	19061 fővel
1992	27057 fővel
1996	37850 fővel
2010	41191 fővel

1958-től napjainkig kb. 1,2 millió fő a népesség csökkenése
2050-re prognosztizált népességszám kb. 8 millió fő.

RÖVID AZ ÉLETTARTAM (KSH 1997.)

FÉRFIAK

NŐK

SVÉDORSZÁG.....	78,3 év	83,4 év
GÖRÖGORSZÁG.....	75,0 év	80,4 év
AUSZTRIA	72,9 év	79,5 év
MAGYARORSZÁG.....	66,3 év	75,1 év
MAGYARORSZÁG.....	68,15 év	76,46 év (KSH 2001.)

AZ A JOBB TÁRSADALOM, AHOL TOVÁBB ÉLNEK AZ EMBEREK!

AZ ÉLŐK BETEGEK

„Magyarország lakosságának egészségi állapota több mint három évtizede folyamatosan romlik és szinte minden mutatója alatta marad az európai, sőt sokszor a kelet-európai átlagnak is.

A rossz egészségi állapot hátterében meghatározó a mozgásszegény életmód és a környezetszennyezés. A mozgásszegénység a halálozási és betegségi statisztikák vezető helyén álló betegségek rizikótényezője (szív és érrendszeri betegségek, kövérség, krónikus mozgásszervi betegségek, a csontok mészhiánya, gerinc és

izületi porckopás, lelki eredetű testi betegségek) (...). A rossz egészségi állapot számos tényező javíthatja; ezek közül az egyik legolcsóbb és leghatékonyabb a rendszeres és szakszerű testmozgás mennyiségének a növelése a gyermekek és fiatalok körében.” (Pályázat után c. EüM és KOMA közös kiadvány 280-281. oldal).

A rendszeres testedzésben résztvevők aránya alacsony

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 5-18 éveseknek napi 1 óra testmozgást ajánl.

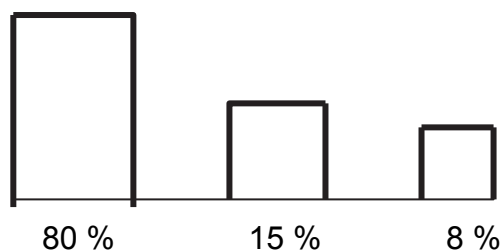
A rendszeres testedzésben résztvevők százalékos aránya:

Finnországban 80%,

Magyarországon 15%

Bulgáriában 8%.

(TAFISA, J. Palm 1990).

A fiatalok egészségügyi mutatói romlanak

Az 194/1997 (XI. 4.) kormányrendelet alapján a közoktatásban résztvevők iskolaorvosi szűrővizsgálata kötelező és az adatokat az ÁNTSZ Fővárosi Intézete összesíti. Ezek az adatok jelentős romlásról tanúskodnak:

ÉLETKOR/BETEGSÉG	5-6 ÉV	16-17 ÉV	ROMLÁS
HIPERTÓNIA	0,01%	1,7%	SOKSZOROS
TÚLSÚLYOSSÁG	2,1%	4,3%	KÉTSZERES
GYÓGYTESTNEVELÉS	2,7%	13,1%	ÖTSZÖRÖS

(ÁNTSZ, Kiss Éva 1999)

- Katonai alkalmatlanság 44,18%. (HM, 1998)
- A 15 éves korú lányok 50%-a tartós fejfájásról, általános gyengeségről panaszodik. (ISM, 2000)
- Az óvodás és iskolás korú gyerekeknek kb. 70%-a testtartáshibás.
(Pellet, S. Krunity, K. Fejerdy, G. Somhegyi, A. 1999)
- A fővárosi fiatalok edzettségi szintje „gyengén közepes”. (ÁNTSZ.1999)
- A fiatalok körében az egészséget károsító szenvedélyek hatása növekszik (nikotin, alkohol, drogok). Mindez mozgásszegény és stresszel terhelt életmóddal párosul. Motorizáció, TV, számítógép, zajártalom, levegő szennyezettség, családi és iskolai feszültségek. (Nemzeti stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítása érdekében. ISM kiadvány 2001. 24. oldal).

Korrekcións törekvések és eredmények

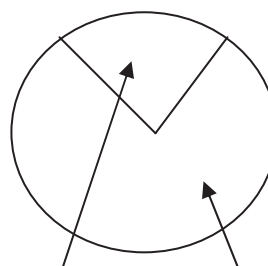
- 1960-as évektől népszerűsítő szabadidősport akciók, események.
- **1990-1994** az Antall kormány alatt kb. 750 tornaterem épült.
- **2000 dec. 19.** A 2000. évi CXLV. sportról szóló törvény 98.§. alapján a Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 52. § -a a következő (10) bekezdéssel egészült ki: "A kötelező tanórai foglalkozásnak megtartásához a kerettantervben rendelkezésre álló időkereten felül az elsőtől a negyedik évfolyamig további heti kettő és fél testnevelési órát kell az iskola helyi tantervébe beépíteni."

Ezzel a közoktatás 1-4. évfolyamain megvalósultak a mindennapos tanórai testnevelés törvényi feltételei.

ÓRIÁSI EREDMÉNY!!

- **2001. június:** EüM és KOMA (Közoktatási Modernizációs Közalapítvány) pályázata (45 MFt) az ISM támogatásával (30 M Ft) az iskolai tanulók „mindennapos egészségfejlesztő testmozgásának” a megvalósítására.

Igényelt összeg	569464274 Ft
Elnyert összeg	74250075 Ft
Pályázott	710 iskola
Nyert	140 iskola
Nem nyert	570 iskola

Nyert 20 % , nem nyert 80 %

A pályázók nagy száma jelzi a rendszeres mozgáslehetőség növelésének igényét.

- **2001. július:** A Kormány 1066/2001.(VII. 10.) határozata alapján megkezdődik az Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program végrehajtása. 15. fejezet: Egészségfejlesztés az oktatásban és nevelésben.
- **2002. augusztus Kormányprogram 2002-2006**
  1. A sport modern, jóléti közügy
  - 1.6. A Kormány támogatja, hogy az általános iskola alsó, majd felső tagozatán is minden tanítási napon legyen testnevelés, illetőleg sport.

Javaslat: A program fogalmi rendszerének pontos értelmezése szükséges.

A politikusok véleménye

Deutsch Tamás (ISM, Fidesz MPP alelnök): „Az 5-8. évfolyamokon heti 4, a 9-12 évfolyamokon pedig heti 3 testnevelési órát kell a tanrendbe beépíteni.”

Mikola István (EüM): „...jó megoldás az a javaslat, amely a napi 45 perces órák helyett 40 percre rövidítené a tanórák idejét. (...) az új pedagógiai technikákkal 40 perc alatt is meg lehet tanítani azt, ami a réggel 45 perc alatt megtanítható...”

(Egy pályázat utóélete. KOMA-EüM kiadvány, 2002. 9-20. o.)

Jánosi György (MSZP) GYISM miniszter: „Nem tartja kizártnak, hogy a kerettanterv módosítása mellett több testnevelési óra kerül a tantervbe”. (Népszabadság, 2002. jún.3.).

Vojnik Mária (MSZP) az Országgyűlés Egészségügyi Bizottság elnöke „... a rendszerváltás óta valamennyi kormány deklarálta az egészség fontosságát, de (...) a számtalan ígéret megvalósulatlan maradt (...). **Kiemelt figyelmet kell fordítani az egészséges ifjúság felnevelése érdekében indított megelőzési programokra...**”

(Országgyűlési jegyzőkönyv. 2002. június 4. 382-384. o.)

Kuncze Gábor (SZDSZ) elnök, „... a magyar nép egészségi állapota méltatlan a társadalom fejlettségéhez (...) ki vitathatná, hogy **az iskolák alapvető feladata az egészségkultúra erősítése, tudatos egészségmegőrző magatartás kialakítása**”

(Országgyűlési jegyzőkönyv. 2002. június 4. 382-384. o.)

Bakonyi Tibor (MSZP) az Országgyűlés Ifjúsági és Sportbizottságának elnöke, az ifjúság folyamatos egészségromlásának megállítására megadja a receptet, amikor így nyilatkozik: **„Gyökeresen rendbe tesszük az iskolai testnevelését”** (Magyar Sporttudomány. 2002/1. 21-30. o.)

Jánosi György GYISM miniszter: „Legalább az általános iskolákban lehetővé kellene tenni a mindennapos testnevelést”. (..) **Magyar Bálint** az oktatási tárca vezetője is hasonlóan vélekedik. (Vasárnapi Hírek 2002. 10.06. 1. oldal)

Az idézetekből egyértelművé válik a politikai felelősséget viselő országgyűlési képviselőknek egy egészségesebb társadalom megteremtésére irányuló elkötelezettsége.

MIT MONDANAK A NAGY ELŐDÖK

Eötvös József, vallás- és közoktatásügyi miniszter

„...szükségesnek tartom, hogy a testgyakorlás **minden tanulóra kötelezőleg a tanév egész folyamata alatt** alkalmaztassék. (1867.)

Trefort Ágoston, vallás- és közoktatásügyi miniszter

„...**mindegyik növendék hetenként négyszer legalább** egy-egy óráig részesüljön korához és testi erejéhez mért testgyakorlatokban. (1881.)

Klébelsberg Kúnó, vallás és közoktatásügyi miniszter

„**Hozzáálltunk az iskolai testnevelés ujjászervezéséhez** (...) Olyan nagy nemzeti ügyről van szó, amely lehetővé teheti, hogy a nemzet fizikai állapotát restituálja...” (1930.)

Hóman Bálint, vallás- és közoktatásügyi miniszter

A nevelés egyik hatalmas eszközét látja ma a közvélemény és látom magam is a **rendszeres és korszerű iskolai testnevelésben**. (1936.)

A MEGOLDÁS AZ ISKOLAI TANÓRAI TESTNEVELÉSBEN VAN !!

A megvalósítás rendszere is körvonalazódik, miszerint:

- a hatáskiváltás célcsoportja a közoktatásban résztvevő 6-18 éves ifjúság,
- a megvalósítás módszertani alapelve a megelőzés, a prevenció,
- kiemelt eszközrendszere pedig a rendszeres és szakszerű iskolai tanórai testnevelés és a tanórán kívüli sport.

Indoklás

Az ifjúság egészségfejlesztő testedzését olyan pedagógiai környezetben indokolt megoldani:

- ahol az ifjúság rendszeresen tartózkodik
- ahol legalább a minimális dologi feltételek rendelkezésre állnak
- ahol megfelelően képzett szakemberek vannak
- ahol ez a legolcsóbb és leghatékonyabb

EZ PEDIG AZ ISKOLA!!!

Az iskolák higiénés állapota

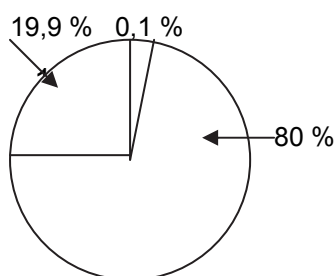
Az Országos Egészségfejlesztési Központ Gyermek és Ifjúsághigiénés Osztályának munkatársai Dr. Bihari Ágnes főorvos irányításával 2000-ben 5350 közoktatási intézmény higiénés állapotát vizsgálták meg kérdőíves módszerrel.

A kérdőívet az ÁNTSZ munkatársai töltötték ki a helyszínen a közegészségügyi ellenőrzések alkalmával. A kérdőív 63 kérdést tartalmazott. A vizsgálat eredménye:

**5350 alap- és középfokú nevelési-oktatási intézményből csak
11 %
megfelelő higiénés szempontból.**

Tárgyi, dologi feltételek

Tornaterem ellátottság

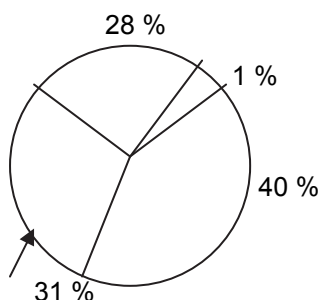
- 80 % van tornaterem / tornaszoba az iskolában
- 19,9 % nincs tornaterem / tornaszoba, de a foglalkozások egyéb helyen megoldottak (pl. bérlemény, uszoda)
- 0,1 % nincs helye a testnevelési óráknak

A testnevelési órák megtartásának fedett létesítmény feltételei 99,9 % - ban adóttak. Természetesen az osztott órák miatt (fiúk – lányok külön-külön) az átfedések nehezen küszöbölhetők ki. A bérlemények pedig perspektivikusan nem jelentenek megoldást. Pillanatnyilag az iskolák 20% - ban nincs semmilyen fedett létesítmény.

(OM statisztika szerint 633 tornaterem hiányzik.)

Javaslat: Az ANTALL kormány tornaterem építő programjának folytatása.

Az udvarok kialakítása

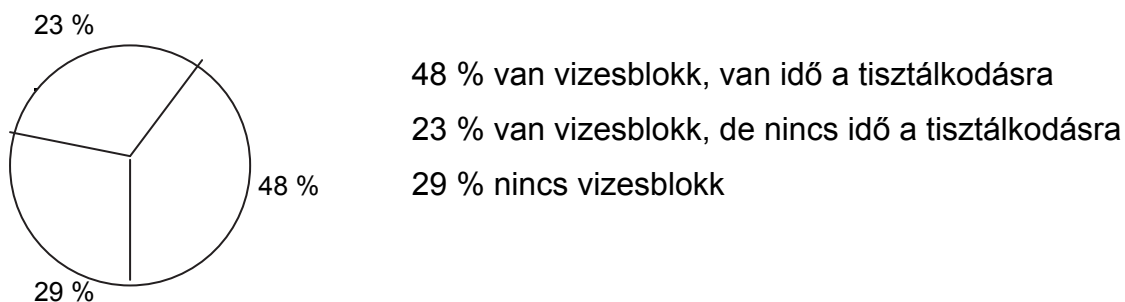

- 28% ideális udvar (sport + pihenő + játszó)
- 31 % megfelelő udvar (sport + pihenő/játszó)
- 40 % nem tagolt udvar
- 1 % nincs udvar

Az iskolák kb. 40 % -ában lehetőség van sportudvar kialakítására.

Javaslat: Pályázati lehetőség megteremtése

Tisztálkodási lehetőség a testnevelési óra után

A tanulók 52 %-ának (2782 épület) nincs tisztálkodásra lehetősége a testnevelési és sportfoglalkozások után.

Javaslat: Vizesblokk fejlesztési program indítása;

Órarendi módosítás a tisztálkodási idő biztosítása érdekében.

Eszközellátottság : Hiányos, korszerűtlen és drága.

Javaslat: Felülvizsgálata indokolt. Központi pályázati beszerzés.

Tanulók felszerelése, öltözéke: Rendkívül vegyes lett és márka reklámhordozó, amelyben markánsan megjelennek a frusztrációt okozó társadalmi különbségek (szegény – gazdag gyerek).

Javaslat: Törekedni kell az egységes és olcsó felszerelés előírására.

Az ifjúság egészségi állapotát kedvezőtlenül befolyásolja:

- az alacsony heti óraszám (2 ill. 2,5),
- a fedett és szabadtéri gyakorlókörök hiánya,
- az ütköző órák magas száma,
- a hiányos higiéniai körülmények (tisztálkodás),
- az 1-4. évfolyamokon az oktatók alacsony szakképzettsége
- az órák csökkenő élettani terhelése,
- a testnevelési órák logikátlan órarendi elhelyezése,
- **az egészség értékcsökkenése az iskolák értékrendjében.**

Stratégiai cél

A közoktatásban részt vevő tanulók egészségi állapotának, edzettségi szintjének és életvitelének javítása a mindennapos kötelező testnevelés bevezetésével.

A stratégiai cél elérésének alapvető feltétele: az iskolák higiénés, mentálhigiénés színvonalának javítása (épület állapot, légtér, tisztálkodás, öltözködés, étkezési kultúra, nikotin, alkohol, drogok, tornatermi és szabadtéri gyakorlóléhelyek, a rendszeres és szakszerű minden tanulónak kötelező tanórai testnevelés óraszámának emelése és tanórán kívüli sportfoglalkozások rendszerének megújítása).

A megvalósítás módszere és eszköztendszere

Az 1-4. évfolyamokon a törvényben deklarált mindennapos tanórai testnevelés feltételeinek garantálása és nevelő hatásának fokozása.

Az 5- 8. évfolyamokon a testnevelési órák számának fokozatosan heti 2-ről 4-re, a **9-12 évfolyamokon** pedig heti 3-ra emelése a 2003/2004. tanévtől felmenő rendszerben.

Várható eredmények:

- az órák fiziológiai terhelésének optimalizálása;
- a fiatalok edzettségi szintjének növekedése;
- a szocializációs folyamataik felerősödése;
- a káros szenvedélyek csökkenése;
- az egészséges táplálkozásra való áttérés;
- a stresszmentes, harmonikus életvitel kialakulása;
- a tanulók testi-lelkei egészségének javulása;
- **az iskolák pedagógiai programjában az egészségnek, mint első számú értéknek a középpontba helyezése.**

Személyi feltételek

Az 1 – 4. évfolyamokon a testnevelést kb. 90 % -ban olyan tanítók oktatják, akiknek nincs meg a testnevelés műveltségterületi szakképzettségük.

Javaslat: A tanítók szakképesítési követelményeit meghatározó 158/1994. (XI.17.) Kormány rendelet módosítása a következők szerint: 2005. szept.1. után csak a testnevelés és sport műveltségterület választható képzést teljesítők oktathatnak az 1 – 4. évfolyamokon. A képzést a Tanítóképző Főiskolák meg tudják oldani.

Az 5 – 12. évfolyamokon a szaktanári ellátottság (TF és Tanárképző Főiskola) a jelenlegi testnevelési órák számával szinkronban van.

A rendszeren belül (iskolák) és a rendszeren kívül is van még „személyi tartalék”. A jelenlegi béremelésnek is visszaszívó hatása van.

A heti 2,5 illetve 2,0 testnevelési óra fokozatosan 3, illetve 4 órára emelése kisebb mértékű szakembertöbbletet igényel.

Javaslat: A testnevelés–egészségtan tanári szakpárosítás beiskolázási keretszámának mérsékelt emelése. Ez a szakpárosítás sok problémát oldana meg az iskolákban.

Óraszám

A kerettanterv az 1-6. évfolyamokon heti 2,5 illetve a 7-12. évfolyamokon heti 2 testnevelési órát tartalmaz. Ugyanakkor a kerettanterv lehetővé teszi a testnevelési órák számának emelését, amit viszont az óraszámért egzisztenciális harcot folytató tantestület döntési hatáskörébe helyezett.

Az 1 – 4. évfolyamokon a közoktatási törvény 52. § (10) bekezdése lehetővé teszi a heti 5 testnevelési óra megtartását, de a megvalósítás feltételei korlátozottak.

Javaslat: Az óradíjak pénzügyi fedezetének a 2003. évi központi költségvetésben történő biztosítása. Jelenleg a nem kötelező órakeretből 1 óra használható fel.

Az 1-4. évfolyamokon a testnevelési órák száma a 2001/2002. tanévben

MTTOE kérdőíves felmérés. Válaszadók iskolaigazgatók. N = 311)

Heti test-nev. órák	1.oszt-ok száma	2. oszt-k száma	3. oszt-k száma	4. oszt-k száma	1-4. oszt-k összesen
5 óra/hét	25	18	15	17	75
4,5 óra/hét	3	3	4	3	13
4 óra/hét	16	11	12	12	51
3,5 óra/hét	11	2	3	5	21
3 óra/hét	144	163	172	159	638
2,5 óra/hét	82	34	34	42	192
2ra/hét	38	93	82	83	296
2-nél kev.	7	8	8	6	29

Képzési arányok és hatások a közoktatásban

A **311** igazgató közül **297** javasolja a felső tagozatban is az órarendbe iktatott testnevelési órák számának heti 4-re, illetve 3-ra emelését.

A javaslat annak ellenére indokolt, hogy az jelenleg órásszevonásokat, ütközéseket von maga után.

Az 5 – 12. évfolyamokon javasolt óraszámok

5 – 8. évfolyamokon 4 óra / hét

9 – 12. évfolyamokon 3 óra / hét

Indoklás:

- **Az ifjúság egészségi állapotának javítására irányuló minden eddigi törekvés eredménytelen volt.** (Lásd: ÁNTSZ statisztikák)
- A megkérdezett iskolaigazgatók közel 100%-a javasolja a testnevelési órák számának növelését.
- A KOMA pályázatban 710 iskola vállalta a „mindennapos egészségmegőrző testmozgás” megvalósítását. Az iskolák jelentős részének a fogadó készsége adott.

A gyermekek megromlott egészségi állapotának a megjavítása feszítő társadalmi igényként jelentkezik. A megoldást a rendszeres és szakszerű testnevelési órák számának növelése jelentheti. Ehhez a feltételek és a jogszabályi keretek megteremtése szükséges.

Jogszábályi keretek

Terminológiai alapvetés.

A testi nevelés a nevelés egységes folyamatán belül olyan nevelési terület, amely felöleli mindazon intézkedések és tevékenységek széles körét, amelyek az egészséges életmód kialakítására irányulnak.

A testnevelés kötelező iskolai tantárgy, amely a testi nevelésnek konkrét műveltség tartalommal, cél, eszköz és követelményrendszerrel rendelkező területe.

A sport a XVIII – XIX. századból származtatható angol eredetű szó. Önként vállalt szórakoztató fizikai aktivitásra utal.

A mai modern sport önként vállalt, olyan meghatározott szabályok között folyó pszicho-fizikai aktivitás, amelynek a központjában a differenciálódott céloknak megfelelően a testi képességek fejlesztése, az edzettségi szint fenntartása, vagy fokozása, valamint saját és mások teljesítményének a túlszárnyalása áll.

Az edzés olyan tudományosan irányított pedagógiai folyamat, amelynek célja az edzettségi szint növelése, illetve a teljesítmény fokozása.

Az edzettség a szervek és szervrendszerek magas szintű és tartós funkcionális állapota, amely rendszeres és szakszerű edzések hatására alakul ki.

„**Az egészségfejlesztő testmozgás**” kifejezés magyar megfelelőjét a három nyelvű Dictionary of Sport Science (angol, német, francia) sportszótárban nem találtam.

Valószínű a testi nevelés kategóriájába és a szabadidősport rendszerébe illeszthető, de az iskolai testnevelés (kötelező) és a sport (önkéntes) fogalomi kategóriáival összefüggésben nehezen kezelhető.

Közoktatási törvény 52 § (9) bekezdés

„...az iskola köteles megteremteni a tanulók mindennapos testedzéséhez szükséges feltételeket (...) a szükséges időkeretet a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megtartásához rendelkezése álló időkeret terhére kell megteremteni.”

A mindennapos testedzés időkeretének részét képezi:

- A kötelező tanórai testnevelés.
- A nem kötelező tanórai foglalkozások terhére történő „testedzés”.
- A nem kötelező tanórai foglalkozások idő keretének a terhére szervezett sportkörü foglalkozások (szakosztályi munka, „tömegsport”).
- Olyan tanórán kívüli foglalkozások, mint pl.: természetjárás, uszoda látogatás, táborozás, kerékpártúra, stb.

A tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel nem kötelező!!!

A testnevelő tanárok becslése szerint ezeken a foglalkozásokon a tanulók kb. 10 – 15 % - a vesz részt, azok a tanulók, akik egyébként is sportolnak, mozognak eleget.

A társadalom egészségének és jövőjének a szempontjából minket a másik 85 – 90 % érdekel igazán, akik később a betegséggel küszködők kategóriáját alkotják.

Megállapítás

A jogalkotó nyilván nem rossz szándékkal, de úgy keverte össze a szabályozókat és a lehetőségeket a valós helyzettel, hogy a mindennapos testedzésben való részvétel minden tanuló számára így nem valósul meg. Ez az állítás direkt és indirekt módon igazolható. Olyan a törvény, amely nem szolgálja a társadalmi célt.

Javaslatok összefoglalása

- A közoktatási törvény megfelelő §.-inak a társadalmi célokkal összhangban történő módosítása szükséges.
- Az 1-4 évfolyamokon a heti 5 testnevelési óra pénzügyi fedezetét a 2003. évi költségvetésben garantálni kell.
- A tanítók szakképesítési követelményeit előíró 158/1994 (XI. 17.) kormányrendelet módosítása úgy, hogy 2005. szeptember 1.-től az 1-4. évfolyamokon csak testnevelés és sport műveltségtartalmi képzésben részesülők oktathatnak testnevelést. A megoldásig lehetőleg szakképzett testnevelők oktassák a testnevelést.
- Az 5-12 évfolyamokon a kötelező testnevelési órák számának fokozatos, felmenő rendszerben történő emelése heti 4-re illetve 3-ra.
- A KOMA (Közoktatási Modernizációs Közalapítvány) pályázati rendszerének megemelt összeggel kb. 600 millió forinttal való folytatása a mindennapos tanórai testnevelés (nem testmozgás) bevezetésének elősegítésére.
- Az Antall kormány által elindított tornaterem építési akció folytatása. Közel 700 új tornaterem megépítése kormányzati és önkormányzati együttműködésben.
- Az országos iskola-felújítási program keretében az iskolai sportudvarok és a vizesblokkok pályázati úton történő megvalósításának az elősegítése.
- A drog prevenció és az iskolai testnevelés és sport hatékony kapcsolatának a kialakítása. Sajnálatos, hogy ez a prevenció programokban markánsan nem jelenik meg, holott a lehetőség logikusan adott.

- A minőségi oktató-nevelő munka érdekében a szaktanácsadók hatáskörének kibővítése. A testnevelő tanári munka minőségének javítása, megújítása.
- A testnevelő tanárok és iskolaorvosok hatékonyabb együttműködésének az elősegítése.
- A megvalósítás soktényezős részleteinek kidolgozása érdekében az érdekelt kormányzati- és társadalmi szervek képviselőiből szakmai bizottság létrehozása.

Befejezés

Kormányok jönnek, kormányok mennek, döntések születnek az ifjúság egészségi állapota és életvitele pedig ennek ellenére folyamatosan romlik.

Ebben a kritikus helyzetben a milliárdok sorsáról döntő törvényhozóktól joggal várható el, hogy a közel 1,5 millió 6-18 éves iskolás korú fiatal szüleinek az adóforintjaiból elsősorban gyermekeik számára biztosítsanak olyan higiénikus és mozgásgazdag iskolai környezetet, amely elősegíti egészséges testi-lelki és morális fejlődésüket.

Hisszük, hogy az a kormány, amelyik a közös gondolkodás eredményeként felelősséget érezve a nemzet jövőjéért úgy dönt, hogy a mindennapos tanórai testnevelést fokozatosan megvalósítja a közoktatásban, aranybetűkkel írja be a nevét a magyar egészségügy és testkultúra történetébe.

Összeállította: Prof.dr. Istvánfi Csaba MTTOE elnök